

پیوست

شماره: ۵۶۱/۷۷۰۷۹

تاریخ: ۱۳۹۰/۱۲/۲۳

پیوست:

دبیرخانه شورای نگهبان

شماره ثبت:	۹۱، ۱۱، ۴۶۱۹۸
تاریخ ثبت:	۱۳۹۱/۱۱/۱۴
کد پرونده:	
ساعت ورود:	

حضرت آیت الله احمد جنتی

دبیر محترم شورای نگهبان

در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

لایحه موافقتنامه همکاری حقوقی و قضائی در امور مدنی و احوال شخصیه بین دولت
جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عراق که به مجلس شورای اسلامی تقدیم گردیده

بود و در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۱۶ مجلس عیناً به تصویب رسیده

است، به پیوست ارسال می گردد.

علی لاریجانی

لایحه موافقتنامه همکاری حقوقی و قضائی در امور مدنی و احوال شخصیه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عراق

ماده واحده- موافقتنامه همکاری حقوقی و قضائی در امور مدنی و احوال شخصیه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عراق به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

بسم الله الرحمن الرحيم

موافقتنامه همکاری حقوقی و قضائی در امور مدنی و احوال شخصیه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عراق

مقدمه

دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری عراق که از این پس «طرفهای متعاقد» نامیده می‌شوند، نظر به علاقه متقابلی که به تحکیم همکاری مؤثر در زمینه معاضدت حقوقی و قضائی در امور مدنی و احوال شخصیه بر پایه اصول حاکمیت ملی و عدم دخالت در امور داخلی یکدیگر دارند، به شرح زیر توافق نمودند:

فصل اول- دامنه شمول

ماده ۱-

۱- اتباع هر یک از طرفهای متعاقد در قلمرو طرف متعاقد دیگر مطابق قوانین داخلی خود، در مورد حقوق شخصی و مالی خود از حمایت حقوقی مانند اتباع همان طرف متعاقد برخوردار خواهند بود.

۲- اتباع هر یک از طرفهای متعاقد در قلمرو طرف دیگر آزادانه حق دادخواهی در دادگاهها و مراجع دادگستری طرف متعاقد دیگر را به منظور دفاع از حقوق و منافع خویش دارند.

۳- مفاد بندهای (۱) و (۲) این ماده شامل اشخاص حقوقی تأسیس شده یا مجاز طبق قوانین یکی از طرفهای متعاقد خواهد بود مشروط بر آن که اساسنامه و هدف آن با نظم عمومی آن طرف متعاقد منطبق باشد. اهلیت دعوی برای اشخاص حقوقی مذکور مطابق قانون طرف متعاهدی تعیین می‌گردد که مرکز اصلی آنها در قلمرو آن واقع است.

۴- اتباع هر یک از طرفهای متعاقد در استفاده از معاضدتهای رایگان در دادگاهها و مراجع طرف متعاقد دیگر در صورت وجود، از حقوق و امتیازات مشابه برخوردار خواهند بود.

ماده ۲-

۱- مراجع قضائی از سوی جمهوری اسلامی ایران و مراجع دادگستری و قضائی از سوی جمهوری عراق مطابق مفاد این موافقتنامه در امور مدنی و احوال شخصیه به یکدیگر معاضدت حقوقی ارائه می‌دهند.

۲- طرفهای متعاقد بنا به درخواست، گواهی ازدواج، ولادت و فوت اتباع طرف متعاقد دیگر را به‌طور رایگان و از مجاری دیپلماتیک به یکدیگر ارسال خواهند نمود.

ماده ۳-

۱- همکاری حقوقی و قضائی شامل موارد زیر است:

الف- ابلاغ اوراق و اسناد قضائی

ب- اجرای درخواستهای نیابت قضائی در مورد استماع اصحاب دعوی و شهود، اخذ نظریه کارشناسان و معاینه، جمع‌آوری، نگهداری و ارائه ادله

پ- شناسایی و اجرای تصمیمات و احکام قضائی

ت- تبادل اطلاعات پیرامون قوانین جاری طرفهای متعاقد و مقالات و مجلات حقوقی و مجموعه‌های حاوی احکام و آراء قضائی و همچنین اطلاعات مربوط به مراجع قضائی و روش کار آنها

ث- تبادل هیأت‌های قضائی بازدیدکننده و تبادل تجربیات و نیز برگزاری آموزشهای مشترک در زمینه‌های حقوقی و قضائی

۲- طرفهای متعاقد اقدامات مندرج در این موافقتنامه را از طریق قوه قضائیه جمهوری اسلامی ایران از یک سو و شورای عالی قضائی عراق و وزارت دادگستری جمهوری عراق از سوی دیگر اجراء خواهند نمود.

۳- درخواستها یا مستندات ارسالی مطابق مفاد این موافقتنامه، از هرگونه تصدیق یا اقدام مشابه معاف خواهد بود.

۴- لازم است مستندات از سوی مراجع صلاحیتدار امضاء و مهر گردد و چنانچه تصویر آنها ارائه شود، لازم است مطابقت با اصل توسط مرجع صلاحیتدار تأیید شود.

ماده ۴- هر یک از طرفهای متعاقد می‌تواند از طریق نمایندگان دیپلماتیک یا کنسولی خود نزد طرف متعاقد دیگر، اوراق قضائی و غیرقضائی را مستقیماً به اتباع خود ابلاغ نماید.

ماده ۵-

۱- ابلاغ، طبق ترتیبات پیش بینی شده در قوانین طرف درخواست‌شونده انجام خواهد شد.

۲- لازم است اسناد و اوراق قضائی و غیرقضائی که ابلاغ آنها موردنظر است، متضمن موارد زیر باشد:

الف- اسم کامل و تابعیت و نشانی درخواست‌کننده ابلاغ

ب - اسم کامل، شغل، مشخصات، نشانی، تابعیت و محل اقامت کسی که ابلاغ به وی مورد درخواست است و در صورت اقتضاء نام، نام خانوادگی و نشانی نماینده وی
پ - مرجعی که سند یا اوراق قضائی یا غیرقضائی را صادر نموده و امضاء و مهر آن مرجع

ت - نوع سند یا اوراق قضائی

ث - موضوع درخواست و علت آن و هر توضیح دیگری که در این خصوص قابل ارائه باشد.

ماده ۶- در صورتی که اطلاعات راجع به شخص ابلاغ‌شونده یا نشانی وی کافی نباشد، طرف متعاقد درخواست‌شونده اطلاعات تکمیلی را که به اجرای درخواست کمک نماید درخواست خواهد کرد.

ماده ۷-

۱- درخواست ابلاغ اسناد متضمن نشانی صحیح گیرنده و موضوع سند موردنظر برای ابلاغ خواهد بود.
۲- در صورتی که ابلاغ اسناد به نشانی مندرج در آن درخواست امکانپذیر نباشد، مراجع درخواست‌شونده اقدامات لازم برای یافتن نشانی صحیح را انجام خواهند داد و در صورتی که اقدامی در این زمینه امکانپذیر نباشد، اسناد مزبور بی‌درنگ به مراجع درخواست‌کننده اعاده خواهد شد.

ماده ۸- ابلاغ اوراق قضائی و غیرقضائی یا شروع به ابلاغ آنها، برای طرف متعاقد درخواست‌شونده حق دریافت هزینه را ایجاد نخواهد کرد.

فصل دوم- همکاری قضائی در امور مدنی

ماده ۹- مراجع قضائی هر یک از طرفهای متعاقد در رسیدگی به دعاوی مدنی یا احوال شخصیه یا تجاری می‌توانند از مراجع قضائی طرف متعاقد دیگر اجرای نیابت قضائی به منظور تکمیل رسیدگی یا استماع شهود و کارشناسان یا هر اقدام دیگری را درخواست نمایند.

ماده ۱۰- درخواست نیابت قضائی کتبی و متضمن موارد زیر خواهد بود:

۱- نام مرجع درخواست‌کننده و در صورت امکان نام مرجع درخواست‌شونده

۲- مشخصات و نشانی اصحاب دعوی و در صورت لزوم مشخصات و نشانی نمایندگان آنها

۳- موضوع اختلاف و خلاصه‌ای از وقایع

۴- اقدامات قضائی که انجام آنها مورد درخواست است.

۵- نام و نشانی اشخاصی که استماع اظهارات آنها مورد درخواست است.

۶- سؤالاتی که طرح آنها مورد نظر است یا وقایعی که أخذ اظهارات آنها در آن خصوص مورد درخواست است.

۷- تعیین مدت زمان مطلوب برای انجام نیابت قضائی

۸- مستندات یا اقلام دیگری که معاینه و بررسی آنها مورد درخواست است.

ماده ۱۱- نیابت قضائی توسط مرجع صلاحیتدار طرف متعاقد درخواست‌شونده مطابق قوانین داخلی آن اجراء خواهد شد.

با این حال طرف متعاقد درخواست‌شونده می‌تواند بنا به درخواست صریح مرجع قضائی درخواست‌کننده، نیابت را به روش خاصی که با قانون طرف متعاقد درخواست‌شونده تطبیق داشته باشد انجام دهد.

ماده ۱۲- طرف متعاقد درخواست‌کننده بنا به تقاضای خود، از مکان و زمان اجرای نیابت قضائی به طوری که امکان حضور طرفهای مربوط یا در صورت لزوم نمایندگان آنها فراهم گردد، آگاه خواهد شد.

ماده ۱۳-

۱- مراجع درخواست‌شونده نمی‌توانند جز در موارد زیر از انجام نیابت قضائی خودداری نمایند:

الف- چنانچه اجراء در صلاحیت مرجع قضائی طرف متعاقد درخواست‌شونده نباشد.

ب- چنانچه اجرای آن مخالف حاکمیت، امنیت، نظم عمومی و قانون اساسی طرف متعاقد درخواست شونده باشد.

۲- مرجع درخواست کننده در صورت عدم اجرای کامل یا بخشی از نیابت قضائی از موضوع و دلایل آن آگاه خواهد شد.

ماده ۱۴-

۱- اجرای نیابت قضائی برای طرف متعاقد درخواست شونده حق دریافت هرگونه عوارض یا هزینه ایجاد نخواهد کرد.

۲- طرف متعاقد درخواست شونده می تواند از طرف متعاقد درخواست کننده پرداخت دستمزد کارشناسان و مترجمین و هزینه های ناشی از اجرای روش خاص مورد درخواست طرف متعاقد درخواست کننده را مطالبه کند. تعهد به پرداخت هزینه های مذکور توسط اصحاب دعوی امکان پذیر است. این تعهد پیوست نیابت قضائی خواهد شد. مقدار تقریبی هزینه ها توسط مرجع درخواست شونده تعیین می شود. صورت هزینه ها به ضمیمه اسناد مثبت اجرای نیابت قضائی ارسال خواهد شد.

ماده ۱۵- اقداماتی که مطابق مفاد این موافقتنامه در اجرای نیابت قضائی انجام می شود دارای اثر قانونی یکسان با اقداماتی است که نزد مرجع قضائی طرف متعاقد دیگر انجام می شود.

ماده ۱۶- اسناد رسمی صادر شده در قلمرو یکی از طرفهای متعاقد به شرط عدم تعارض با نظم عمومی و اخلاق حسنه طرف متعاقد دیگر، دارای اثر اثباتی یکسان با اسناد مشابه در قلمرو آن طرف دیگر خواهد بود.

ماده ۱۷-

۱- در صورتی که طرف درخواست کننده حضور شاهد یا کارشناس را نزد مراجع قضائی خود ضروری بداند لازم است در درخواست، ضرورت حضور آنها را تصریح نماید. در این صورت طرف متعاقد درخواست شونده شاهد یا کارشناس را دعوت به حضور می نماید.

۲- طرف متعاقد درخواست شونده، طرف متعاقد درخواست کننده را از پاسخ شاهد یا کارشناس در خصوص موارد ذکر شده در بند (۱) این ماده آگاه خواهد نمود.
۳- لازم است درخواست یا احضاریه مربوط به حضور شاهد یا کارشناس متضمن ذکر مبلغ تقریبی دستمزد و هزینه سفر و اقامت وی باشد.

ماده ۱۸-

۱- شاهد یا کارشناسی که به موجب احضاریه نزد مراجع قضائی طرف متعاقد درخواست کننده حاضر می شود صرف نظر از تابعیت وی، نباید به خاطر جرم ارتکاب یافته قبل از ورود به قلمرو طرف متعاقد درخواست کننده تحت تعقیب کیفری قرار گیرد یا مجازات شود.
۲- مصونیت شاهد یا کارشناس مذکور در بند (۱) این ماده، پس از پانزده روز از تاریخی که مراجع درخواست کننده به آگاهی وی برسانند که حضور او ضروری نیست، به پایان می رسد. این مهلت شامل مدتی که شاهد یا کارشناس به سبب علل خارج از اراده خود نتواند قلمرو طرف متعاقد درخواست کننده را ترک کند، نمی گردد.

ماده ۱۹-

۱- طرفهای متعاقد مطابق قوانین خود قراردادهای کتبی تنظیم شده میان اتباع خود را که به موجب آنها ملزمند تمام یا بخشی از اختلافات فعلی یا اختلافاتی را که ممکن است از یک رابطه حقوقی قراردادی یا غیرقراردادی ناشی شود، به وسیله داوری حل کنند، به رسمیت خواهند شناخت.

۲- قراردادهای مذکور در بند (۱) این ماده شامل کلیه قراردادهای داوری یا شرط داوری امضاء شده توسط طرفین یا مندرج در نامه‌ها، تلگرافها یا سایر وسایل ارتباطی است که وجود توافق در این زمینه را اثبات می‌کند همچنین شامل صورتجلسه تنظیمی توسط داوران منتخب یا لویح دعوی و صورتجلساتی است که یکی از طرفین ادعاء وجود قرارداد داوری نموده و طرف دیگر آن را انکار نکرده باشد. اشاره به توافقی متضمن شرط داوری در یک عقد، مشروط به این که عقد به طور کتبی باشد، به منزله قرارداد داوری است.

ماده ۲۰- در قرارداد داوری اصحاب دعوی می‌توانند:

- ۱- داوران را از میان اتباع طرفهای متعاقد یا از اتباع دولت ثالث تعیین نمایند.
- ۲- داوری را از سوی هر طرف و داور سوم را از جانب خود یا توسط داوران منتخب تعیین نمایند. چنانچه داور سوم تعیین نشود، بنا به درخواست هر یک از طرفها، داور سوم به وسیله دادگاه صلاحیتدار طرف متعهدی تعیین خواهد شد که اختلاف در قلمرو آن اتفاق افتاده است.
- ۳- محل داوری را تعیین نمایند.
- ۴- قواعد و تشریفات لازم‌الاتباع برای داور یا داوران را تعیین نمایند مشروط بر این که قواعد و تشریفات مزبور مغایر نظم عمومی و اخلاق حسنه طرف متعهدی که قرارداد داوری در آنجا اجراء می‌شود، نباشد.

ماده ۲۱- در صورت طرح دعوی منوط به داوری پیش بینی شده در مواد (۲۰) و (۲۱) این موافقتنامه نزد دادگاه یکی از طرفهای متعاقد، دادگاه بنا به تقاضای یکی از اصحاب دعوی، موضوع را به داوری ارجاع خواهد داد مشروط به این که قرارداد داوری کماکان معتبر و لازم‌الاجراء باشد.

فصل سوم - همکاری در مسائل احوال شخصیه

ماده ۲۲- طرفهای متعاقد حداکثر تلاش برای همکاری قضائی در زمینه حق حضانت، ملاقات و نفقه طفل را به کار می‌برند و لازم است در این راستا مطابق قوانین داخلی خود موارد زیر را انجام دهند:

- ۱- ارائه اطلاعات کافی در مورد محل اقامت کودکانی که به سبب حضانت به قلمرو آن منتقل شده‌اند و نیز در مورد وضعیت مادی و روانی آنها
- ۲- انجام اقدامات لازم به منظور کمک به تحویل داوطلبانه کودکان و حل مشکلات آنها
- ۳- اتخاذ تدابیر لازم به منظور تنظیم و تسهیل اعمال حق ملاقات و سرپرستی

فصل چهارم - تصفیه ترکه

ماده ۲۳- نمایندگیهای دیپلماتیک یا کنسولی یا نمایندگان قانونی آنها می‌توانند به جای آن‌دسته از اتباع خود که در قلمرو طرف متعاقد دیگر نیستند در پرونده‌های مربوط به ارث و اختلافات راجع به آن در دادگاه یا سایر مراجع شرکت کنند یا وکیل اختیار نمایند.

ماده ۲۴- احکام ارث تابع قانون طرف متعاهدی است که شخص متوفی تابعیت آن را دارد.

ماده ۲۵-

- ۱- مراجع طرف متعاهدی که متوفی در قلمرو آن اقامت دائمی داشته است، به امر ترکه منقول رسیدگی می‌کنند.
- ۲- مراجع طرف متعاهدی که متوفی در قلمرو آن اقامت دائمی نداشته در صورتی می‌توانند به امور راجع به ترکه منقول رسیدگی کنند که ترکه منقول در قلمرو آن واقع بوده و یکی از وراث یا نماینده قانونی او درخواست رسیدگی کند.
- ۳- امور راجع به ترکه غیرمنقول، توسط مراجع طرف متعاهدی که ترکه در قلمرو آن واقع شده رسیدگی خواهد شد.

ماده ۲۶- در صورت فوت یکی از اتباع طرفهای متعاقد در قلمرو طرف متعاقد دیگر، مرجع صلاحیتدار مستقیماً نمایندگی دیپلماتیک یا کنسولی مربوط را آگاه می‌سازد و تمامی اطلاعات مربوط به ورثه احتمالی، نشانی یا محل اقامت آنها و مکان ترکه که همان محل فوت مورث می‌باشد را ارائه خواهد داد. همچنین طرف متعاقد دیگر را از جزئیات ترکه و وصیتنامه در صورت وجود یا اموال متوفی در کشور ثالث، آگاه خواهد ساخت. نمایندگی دیپلماتیک یا کنسولی بلافاصله پس از اطلاع از فوت، لازم است مراجع صلاحیتدار دولتی که ترکه در آن است را به منظور حمایت از ترکه آگاه نماید.

ماده ۲۷- هرگاه در اثناء رسیدگی به پرونده ارث نزد مراجع طرف متعاهدی که ترکه در آن واقع است معلوم شود که وارث از اتباع طرف متعاقد دیگر می‌باشد، لازم است نمایندگی دیپلماتیک یا کنسولی آن طرف متعاقد را آگاه نمایند.

ماده ۲۸- در صورتی که ترکه یکی از اتباع طرفهای متعاقد در قلمرو طرف متعاقد دیگر واقع باشد، مرجع صلاحیتدار بنا به درخواست یا به‌طور مستقیم کلیه اقدامات لازم را برای حمایت و اداره ترکه مطابق قوانین داخلی محل ترکه انجام خواهد داد.

ماده ۲۹- در صورت فوت یکی از اتباع طرفهای متعاقد در دوران اقامت موقت در قلمرو طرف متعاقد دیگر، لازم است طرف متعاقد اخیر مستندات و اموال و اشیاء در اختیار متوفی را به نمایندگی دیپلماتیک یا کنسولی دولت متبوع متوفی با أخذ مدرک رسمی و بدون هرگونه تشریفات دیگر تحویل دهد.

ماده ۳۰-

۱- در صورتی که ترکه منقول در قلمروی طرفهای متعاقد یافت شود، به مرجع صلاحیتدار یا نمایندگی دیپلماتیک یا کنسولی طرف متعاهدی که متوفی تابعیت آن را دارد، تحویل داده خواهد شد.

۲- هر یک از طرفهای متعاقد قبل از تحویل اموال منقوله موضوع بند (۱) این ماده حقوق و مالیات ترکه به‌موجب قوانین جاری طرفهای متعاقد را أخذ می‌کند.

ماده ۳۱- ترکه منقول یا وجوهی که از فروش ترکه منقول و غیرمنقول حاصل شود، به ورثاتی که محل سکونت یا اقامت آنها در قلمرو طرف متعاقد دیگر است، داده خواهد شد و چنانچه تحویل مستقیم ترکه یا قیمت آن به وراثت یا وکیل آنها امکانپذیر نباشد، به نمایندگی دیپلماتیک یا کنسولی طرف متعاقد دیگر تحویل می‌گردد، مشروط بر این که:

۱- کلیه حقوق و مالیاتهای متعلق به ترکه، پرداخت شده یا مطابق قانون تأمین شده باشد.

۲- مرجع صلاحیتدار با انتقال اموال منقول ترکه موافقت کرده باشد.

ماده ۳۲- طرفهای متعاقد تصمیمات صادره از سوی مراجع قضائی صلاحیتدار یا از سوی سایر مراجع صلاحیتدار در موضوعات ترکه و ارث را شناسایی و مطابق قوانین داخلی خود به شرط عدم تعارض با نظم عمومی طرف متعاقد درخواست‌شونده اجراء می‌نمایند.

فصل پنجم - شناسایی و اجرای احکام قضائی

ماده ۳۳- هر یک از طرفهای متعاقد احکام صادره در قلمرو طرف متعاقد دیگر را که مطابق قانون آن قابل اجراء باشند در موارد زیر شناسایی و اجراء خواهند نمود:

- ۱- احکام قضائی قطعی در امور مدنی، تجاری و احوال شخصیه
- ۲- احکام قضائی قطعی در مورد خسارت یا رد مال در امور کیفری
- ۳- تصمیمات داوران در امور مدنی و تجاری

ماده ۳۴- احکام قضائی مندرج در ماده (۳۳) این موافقتنامه، در قلمرو هر یک از طرفهای متعاقد جز در موارد زیر مورد شناسایی و اجراء قرار می‌گیرند:

- ۱- چنانچه مرجع قضائی طرف متعاقد درخواست‌شونده، به‌طور انحصاری صلاحیت رسیدگی به موضوع را داشته باشد.
- ۲- چنانچه حکم مخالف قوانین جاری یا نظم عمومی طرف درخواست‌شونده باشد.
- ۳- چنانچه مرجع قضائی طرف متعاقد درخواست‌شونده در مورد همان موضوع و با همان مبناء میان اصحاب دعوی، قبلاً حکم قطعی صادر کرده باشد یا در مورد موضوع موردنظر دعوایی در دادگاههای طرف متعاقد درخواست‌شونده اقامه شده باشد.

۴- چنانچه محکوم علیه احضار نشده یا احضاریه مطابق قوانین طرف متعاقد صادرکننده حکم به وی ابلاغ نشده و غایب بوده باشد.
۵- چنانچه قانون طرف متعاقد درخواست شونده اجازه رسیدگی به دعوی از طریق داورى را ندهد یا مطابق قانون طرف متعاقدی که حکم در آن صادر شده، حکم داوران قابل اجراء نباشد.

ماده ۳۵-

۱- درخواست شناسایی و اجرای حکم می تواند به دادگاه بدوی صلاحیتدار ارائه گردد تا از طریق مراجع مذکور در بند (۲) ماده (۳) این موافقتنامه به مرجع صلاحیتدار طرف متعاقد دیگر ارسال شود. درخواست مزبور همچنین می تواند مستقیماً از جانب ذی نفع در مرجع صلاحیتدار در قلمرو طرف متعاقد درخواست شونده مطرح گردد.
۲- درخواست با مدارک زیر همراه خواهد بود:
الف- نسخه مطابق اصل از حکم قضائی یا تصمیم داوران و گواهی قطعیت و قابل اجراء بودن حکم در صورتی که در خود حکم به آنها اشاره نشده باشد.
ب- گواهی دال بر این که مطابق قانون طرف متعاقدی که حکم در آن صادر شده است، احضاریه به محکومی که در رسیدگی حاضر نشده، ابلاغ گردیده است.
۳- مرجع صلاحیتدار طرف متعاقد درخواست شونده، مطابق قوانین خود دستور اجراء را صادر خواهد نمود.

ماده ۳۶- وظیفه مرجع قضائی طرف متعاقد درخواست شونده، محدود به بررسی وجود شرایط مندرج در مواد (۳۳) و (۳۴) این موافقتنامه می باشد و در صورت وجود این شرایط قرار شناسایی یا دستور اجراء را صادر خواهد نمود.

ماده ۳۷- مراجع طرف متعاقدی که حکم در قلمرو آن اجراء می شود، قوانین خود را در اجرای آن اعمال می نمایند.

ماده ۳۸- احکام قضائی قطعی شده در قلمرو یکی از طرفهای متعاقد در امور مربوط به احوال شخصیه اتباع خود، در قلمرو طرف متعاقد دیگر بدون هرگونه تشریفات، مورد شناسایی قرار می گیرد.

ماده ۳۹- تصمیمات داوران در امور مدنی و تجاری که در قلمرو یکی از طرفهای متعاقد صادر شده است در قلمرو طرف متعاقد دیگر مطابق قوانین داخلی آن و شرایط مندرج در مواد (۳۳) و (۳۴) این موافقتنامه - تا حدی که قابل اعمال باشد- شناسایی و اجراء خواهند شد.

فصل ششم - مقررات پایانی

ماده ۴۰- مفاد این موافقتنامه نسبت به احکامی که قبل یا بعد از اعتبار یافتن این موافقتنامه صادر شده است نیز اعمال خواهد شد.

ماده ۴۱- در اجرای مفاد این موافقتنامه مراجع صلاحیتدار طرفهای متعاقد از طریق مجاری دیپلماتیک با یکدیگر ارتباط برقرار می کنند.

ماده ۴۲- مراجع صلاحیتدار طرفهای متعاقد اختلافهای ناشی از تفسیر و اجرای این موافقتنامه را از طریق مذاکره مستقیم یا از طریق مجاری دیپلماتیک حل و فصل خواهند کرد.

ماده ۴۳- هر یک از متون این موافقتنامه با توافق طرفهای متعاقد، مطابق ترتیبات پیش بینی شده در قانون اساسی آنها قابل اصلاح خواهد بود.

ماده ۴۴- این موافقتنامه بعد از سی روز از تاریخ ارسال یادداشتهای دیپلماتیک مؤید تصویب آن مطابق مقررات قانون اساسی هر کدام از طرفهای متعاقد لازم الاجراء می گردد و برای مدت پنج سال نافذ خواهد بود و خودبه خود برای دوره های مشابه تمدید خواهد شد تا زمانی که یکی از طرفهای متعاقد تمایل خود به اختتام یا تغییر آن را شش ماه قبل از پایان مدت دوره جاری به طرف متعاقد دیگر اعلام نماید.

این موافقتنامه شامل یک مقدمه و چهل و چهار ماده در شهر تهران در تاریخ ۸ اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۰ هجری شمسی مطابق با ۲۴ جمادی الاول ۱۴۳۲ هجری قمری و مطابق با ۲۸ آوریل ۲۰۱۱ میلادی در دو نسخه اصلی به زبانهای فارسی، عربی و

شماره: ۵۶۱/۷۷۰۷۹

تاریخ: ۱۳۹۰/۱۲/۲۳

پوست:

انگلیسی تنظیم و امضاء شد. هر دو نسخه دارای اعتبار قانونی یکسان است و در صورت بروز اختلاف، متن انگلیسی ملاک خواهد بود.

از طرف
جمهوری عراق
حسن الشمری
وزیر دادگستری

از طرف
جمهوری اسلامی ایران
سیدمرتضی بختیاری
وزیر دادگستری

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن موافقتنامه، شامل مقدمه و چهل و چهار ماده در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ شانزدهم اسفندماه یکهزار و سیصد و نود مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید.

علی لاریجانی